

АКТИВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ РОЛЬСВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ
У ВИКЛАДАННІ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Рішення складних задач, які стоять перед сучасною школою, залежать від професійної позиції педагога, яка формується на основі суспільного досвіду та осмислення професійно значущих цілей діяльності.

Професійна позиція – це особиста залученість до діяльності, тобто єдність професійної поведінки /орієнтації/ та реального його /досвіду/ втілення /Л.В.Кондрашова/. Суттєвими характеристиками активної професійної позиції є чіткі уявлення про професійне обличчя сучасного вчителя, набір тих професійно значущих якостей, які обуславлюють результативність вчительської діяльності; орієнтування на педагогічну діяльність; організаційні здібності; здатність до орієнтації та гальмування, яка повинна виражатися в кожному психічному та фізичному русі; власний стиль педагога з своїми вихованцями; здатність до нестандартного виконання професійних функцій.

Вивчення вузівської та шкільної практики свідчить про при-
чому низького рівня готовності студентів різних курсів до педаго-
гічної діяльності. У значній частині студентів педвузу відсутній
впевнений інтерес до обраної професії, установка на творче оволодіння
нею, бажання займатися педагогічною роботою. Близько 85 % студен-
тів I-У курсів, що опитувались, не мають чітких уявлень про про-
фесійне обличчя сучасного вчителя, його професійно значимі якос-
ті, а багато з них не вміють використати професійні якості своєї
специальності для рішення шкільних проблем. Аналіз відповідей шко-
лярів свідчить про те, що понад усе /98 %/ у вчителя цінуються твор-
чі здібності.

Труднощі, які виникають в процесі педагогічної практики, дали
можливість передбачити наявність залежності між ступенем сформованос-
ті професійної позиції випускників педвузу до професійної діяльнос-
ті та результатами їх роботи в школі.

Тому в своїх дослідженнях ми поставили задачу – виявити основ-
ні умови забезпечення становлення активної професійної позиції сту-
дентів. В основу програми активізації професійної позиції студентів

В процесі викладання педагогічних дисциплін були покладені педагогічні задачі, педагогічні замальовки, педагогічні ігри, рольові ситуації. За допомогою цих заходів забезпечувались умови, в яких студенти ставились перед необхідністю творчого рішення задач, які моделюють їх майбутню професійну діяльність.

В основу активних заходів навчання покладено принцип рольової перспективи, яка передбачає створення для кожного студента можливості проявити себе в новій, складній та відповідальній ролі /Л.В.Кондрашова/, цілу систему вправ по виконанню педагогічної техніки та етики.

Вчитель, пояснюючи новий матеріал, помітив, що учень списує домашнє завдання з іншого предмету у свого сусіда та не чує його розповіді.

Надаючи домашнє завдання, вчитель почув, як учень зголос сказав: "Для мене це багатс".

В класі йде пояснення нового матеріалу, при цьому дві дівчини розмовляють.

Рольові ситуації в самостійній діяльності відроблялись по типу рольового тренінгу, особливо ті дії, які викликали у студентів значні труднощі при виконанні ролі. Програвались фрагменти ситуацій в формі тренувальних вправ спочатку або в кінці практичного заняття.

Виконуючи ці ситуацій-вправи, студенти впевнюються в наявності залежності між результативністю дій та рівнем сформованості педагогічної етики та техніки викладання вчителя.

Було встановлено, що використання принципу рольової перспективи у викладанні педагогічних дисциплін значно активізує професійну позицію студентів. Зміна позиції з пасивно отримувачих, а потім механічно відтворюючих учбову інформацію при опитуванні в активних учасників учбового процесу, коли студенти примушені думати, вирішувати, робити висновки, порівнювати, забезпечує умови для формування педагогічних поглядів, розвиток професійно значущих якостей особистості, орієнтування на педагогічну діяльність, організаторські здібності, вироблення власного стилю спілкування, здатність до новизни, заперечення шаблону, стандарту та формального підходу до педагогічної діяльності.

Таким чином, активізація професійної позиції студентів в учбово-виховному процесі за допомогою моделювання професійних ситуацій сприяє перебудові структури особистості студентів в структуру особистості вчителя.